

projekt

**Uchwała Nr.....
Rada Miasta Ostrołęki
z dnia**

w sprawie wyrażenia zgody na wzniesienie obelisku

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594) uchwała się, co następuje:

§ 1.

1. Wyraża się zgodę na wzniesienie przez Stowarzyszenie Historii Ziemi Ostrołęckiej im. kpt. Aleksandra Bednarczyka „Adama” obelisku kamiennego z tablicą pamiątkową o treści: *„Kolejarzom Węzła Ostrołęckiego – Więzionym, Poległym i Pomordowanym przez Niemców, Sowieców i Urząd Bezpieczeństwa PRL - w latach 1939 – 1956”* zwanego dalej obeliskiem.
2. Obelisk zostanie wzniesiony na nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym 61867 położonej na Placu Dworcowym od strony ulicy Stefana Żeromskiego na Osiedlu Stacja w Ostrołęce, której użytkownikiem wieczystym jest Miasto Ostrołęka.
3. Szczegółową lokalizację obelisku określa załącznik graficzny do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie do projektu uchwały Rady Miasta Ostrołęki w sprawie wyrażenia zgody na wzniesienie obelisku

Tragiczne losy Polski na przestrzeni dziejów nie ominęły żadnego miejsca w Ojczyźnie. Nasze miasta i wioski mają zapisaną niezwykłą historię, gdzie obok chwały i dumy obecne są cierpienie i dramat ich mieszkańców. Ostrołęka jest jednym z miast, które trwale zapisało się na kartach historii, a jej mieszkańcy składali najwyższą ofiarę za przywiązanie do Ojczyzny.

Najtragiczniejszym okresem w dziejach Polski był czas okupacji niemieckiej i sowieckiej, trwający od roku 1939 do roku 1956. To w tych latach panowało niewyobrażalne dla dzisiejszych pokoleń barbarzyństwo, a pozbawieni elementów człowieczeństwa najeźdźcy dokonywali największych zbrodni w dziejach ludzkości. Eksterminacja polskiego społeczeństwa nie ominęła też Ostrołęki, a w niej jednej z największych grup zawodowych jaką stanowili kolejarze.

Ostrołęcki węzeł kolejowy w okresie dwudziestolecia międzywojennego był bardzo ważnym elementem w życiu miasta ze względów społecznych, ekonomicznych i kulturalnych. Był jednym z największych pracodawców, ogniskiem wielu inicjatyw społecznych i patriotycznych, tu funkcjonował ośrodek kultury.

Już w pierwszych dniach września podczas nalotów niemieckich zginęli: maszynista Janowicz i kolejarz Głazewski, a wielu innych zostało rannych. Kolejarze walczyli również w jednostkach wojska Polskiego. Jednym z nich był Edward Latkowski, podporucznik rezerwy, Zawiałowca Odcinka Drogowego - zginął w Katyniu w kwietniu 1940 r. Wielu poszło do niewoli niemieckiej na cały okres okupacji, jak np. maszynista Władysław Rutkowski.

Kolejarze ostrołęccy byli też jednymi z pierwszych, którzy podjęli działalność konspiracyjną. Już pod koniec 1939r. utworzyli pierwsze komórki organizacji niepodległościowych – Komendę Obrońców Polski, Tajną Organizację Wojskową, Służbę Zwycięstwu Polski, które w następnych latach działały w ramach Armii Krajowej. Kolejarze prowadzili również działalność wywiadowczą i propagandową. Zdobywali broń, przewozili materiały konspiracyjne prowadzili akcje sabotażowe. Byli bardzo ważnym ogniwem działalności niepodległościowego podziemia na terenie powiatu ostrołęckiego.

Wielu z nich było więźniami Gestapo i UB, obozów koncentracyjnych i łagrów, z których nie wszyscy wrócili:

Pracownicy kolei Borowski oraz Kupis – zginęli w Oświęcimiu,
Banasiak Marian, Stanisław i Tadeusz – wywiezieni przez NKWD w 1944 r.,
Borkowski Władysław – dyżurny PKP Grabowo, żołnierz AK, więziony przez Gestapo,
Bralski Stanisław – wywieziony przez NKWD w 1944 r.,
Brzostek Władysław – rozstrzelany przez Niemców w Białymstoku,
Chmielewski Maksymilian – trafiony pociskiem artyleryjskim podczas wykonywania obowiązków służbowych w 1944 r., zmarł w wyniku odniesionych ran,
Czaplicki Władysław – zmarł w obozie w Stutthof, 2 lutego 1944 r.,
Czaplicki Zdzisław – młodociany więzień polityczny okresu PRL, skazany na karę śmierci zamienioną na dożywocie,
Dybowski Marian – wywieziony przez NKWD w 1944 r.,
Dziergowski Antoni – więzień Oświęcimia,
Grabowski Stanisław – więziony w latach 1945 – 1950,

Grzybowiński – żołnierz AK, kolejarz kolejki wąskotorowej, zginął w obozie koncentracyjnym,
Jaworowski Eugeniusz – więziony przez Niemców w Toruniu i Królewcu,
Kukiełka Klemens – wywieziony przez NKWD do łagrów w 1945 r.,
Laskowski Aleksander – żołnierz AK, więzień Gestapo,
Laskowski Stanisław – więzień obozu Stutthof,
Lesiewicz Józef – więzień Oświęcimia,
Łuczak Jan – wywieziony przez NKWD w 1944 r.,
Łukasik Eugeniusz – więzień Oświęcimia,
Maliszewski Dionizy – młodociany więzień polityczny okresu PRL,
Mierzejewski Jan – zginął 4 września 1944 r.,
Mierzejewski Józef – zginął 3 października 1944 r. podczas ostrzału artyleryjskiego,
Nizielski Antoni – żołnierz AK, aresztowany przez UB,
Opęchowski Bolesław – wywieziony przez NKWD,
Przyborowski Waclaw – żołnierz AK wywieziony w 1944 r. przez NKWD,
Szewczyk Stefan – ukrył 1939 r. sztandar kolejarzy, członek TOW i AK – zastrzelony 15
października 1943 r. przez funkcjonariuszy niemieckiej służby kolejowej Banschutz,
Skorupa Józef – wywieziony przez NKWD w 1944 r. do Ostaszkowa gdzie zmarł ,
Terlikowski Stanisław – w 1941 r. wywieziony z całą rodziną przez NKWD,
Wysocki Teofil – wywieziony przez NKWD w 1944 r.

Należy wspomnieć też choć kilku zasłużonych żołnierzy AK:

Baranowski Waclaw, Bednarczyk Paweł, Borkowski Władysław, Burgemejster Witold,
Grzymała Marian, Kłós Waclaw, Kossakowski Witold, Lemisiewicz Józef i Stanisława.

Ofiarami totalitaryzmów byli także członkowie rodzin kolejarzy, którzy byli często aresztowani,
wywożeni do obozów i łagrów i rozstrzeliwani za działalność konspiracyjną ojców, mężów
i braci.

Tym ludziom, którzy poświęcili swoje życie dla Ojczyzny należy się pamięć przyszłych pokoleń.

Tablica, którą inicjatorzy uchwały chcą umieścić: **„Kolejarzom Węzła Ostrołęckiego –
Więzionym, Poległym i Pomordowanym przez Niemców, Sowieców i Urząd Bezpieczeństwa
PRL - w latach 1939 – 1956”** stanowić będzie hołd oddany tym którzy zginęli, zostali
wywiezieni do łagrów i obozów, a także tym którzy te ciężkie czasy przeżyli, za ich postawę, ich
cierpienie, ich niezłomność.

Radny Miasta Ostrołęki

Jerzy Grabowski

